

Ογδόντα χρόνια από το πρώτο μανιφέστο του υπερρεαλισμού (1924)

*Η ποίηση γίνεται σ' ένα κρεβάτι όπως ο έρωτας
Τα ξεστρωμένα σεντόνια του είναι η αυγή των πραγμάτων
Η ποίηση γίνεται μέσα στα δάση*

André Breton

«Υπερρεαλισμός, όνομα αρσ. Καθαρός ψυχικός αυτοματισμός με τον οποίο σκοπεύει κανείς να εκφράσει, είτε προφορικά είτε γραπτά είτε με άλλο οποιονδήποτε τρόπο, την πραγματική λειτουργία της σκέψης. Υπαγόρευση της σκέψης, στην απουσία κάθε ελέγχου που ασκεί η λογική, έξω από κάθε αισθητική ή ηθική προκατάληψη.

Εγκυκλοπ. Φίλος. Ο υπερρεαλισμός βασίζεται στην πίστη στην ανώτερη πραγματικότητα ορισμένων μορφών αλληλουχιών, που τις αμέλησαν ως τα σήμερα, στην παντοδυναμία του ονείρου, στο ανιδιοτελές παιγνίδι της σκέψης. Τείνει να καταστρέψει οριστικά όλους τους άλλους ψυχικούς μηχανισμούς και να τους υποκαταστήσει στη λύση των κύριων προβλημάτων της ζωής...».

Μ' αυτόν τον διεισδυτικό και διανοητικό τρόπο, προσδιόριζε από το πρώτο ήδη μανιφέστο του 1924, ο André Breton, τις βασικές αρχές ενός ποιητικού και λίγο αργότερα εικαστικού, θεατρικού, κινηματογραφικού (και όχι μόνο) κινήματος, που έμελλε να εξελιχθεί σ' ένα από τα σπουδαιότερα και μακροβιότερα του εικοστού αιώνα.

Βέβαια, ο υπερρεαλισμός δεν έπεσε ξαφνικά από τον ουρανό ούτε άρχισε να υπάρχει από τη στιγμή και μόνο που ο Breton δημοσίευσε το πρώτο αυτό μανιφέστο. Η περίοδος κυκλοφορίας του άρχισε από τα τέλη ήδη της δεκαετίας του 1910, που σηματοδεύτηκε από τον τρομερό Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και τη συνάντηση ενός πρώτου πυρήνα από νέους πρωτοποριακούς ποιητές (André Breton, Louis Aragon, Philippe Soupault, Paul Éluard) που το 1919 άρχισαν να βγάζουν το περιοδικό *Littérature* (Λογοτεχνία). Το 1920, εκδόθηκε από τον μικρό εκδοτικό οίκο *Au Sans Pareil* το πρώτο αμιγώς υπερρεαλιστικό, όπως θεωρήθηκε λίγα χρόνια αργότερα, ποιητικό βιβλίο *Les Champs magnétiques* (Μαγνητικά Πεδία), καρπός της συνεργασίας André Breton – Philippe Soupault. Η ομάδα αυτού του περιοδικού, διευρυμένη και με τους σημαντικούς ποιητές Benjamin Péret και, λίγο αργότερα,

Robert Desnos, όχι μόνο συμπορεύτηκε με τους ντανταϊστές, αλλά έγινε, μπορούμε να πούμε, ο «βασικός εκφραστής», για μερικά τουλάχιστον χρόνια, του ντανταϊσμού (σχηματικά μιλώντας, από το 1920 έως το 1922).

Στα τέλη, πάντως, του 1921, σε μια διάλεξη που έκανε στη Βαρκελώνη, με θέμα τους «Χαρακτήρες της σύγχρονης εξέλιξης και τι συμμετέχει σ' αυτή», ο Breton είχε ήδη αναγγείλει τον θάνατο του ντανταϊσμού και είχε σκιαγραφήσει τις αρχές του υπερρεαλισμού. Είχε συνοδεύσει εκεί τον Picabia, με αφορμή μια έκθεση έργων του ζωγράφου. Έπαιξε μεγάλο ρόλο, πιστεύω, σ' αυτή την αλλαγή της στάσης του απέναντι στον ντανταϊσμό το ταξίδι στη Βιέννη, που είχε κάνει για να γνωρίσει από κοντά τον Φρόιντ, αφού το ενδιαφέρον του για την ψυχανάλυση δεν έπαψε, όλα αυτά τα χρόνια, να μεγαλώνει και να επηρεάζει την ποίησή του, τη σκέψη και τις θεωρίες του. Υπήρξαν, βέβαια, πολλές διαφορές ανάμεσα στους υπερρεαλιστές και τους φροϊδιστές, που αναφάνηκαν λίγο αργότερα και σχετίζονταν ιδίως με το γεγονός ότι ο Φρόιντ, οι μαθητές και οι «οπαδοί» του δεν φαίνονταν να πιστεύουν σε μιαν ανατρεπτική δραστηριότητα ενάντια στο οικοδόμημα των αστικών αξιών που στηρίζει την ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και την εργασία, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και κάθε είδους αλλοτρίωση.

Από την εποχή εκείνη, μάλιστα, ως τη δημοσίευση του πρώτου (1924) και ιδίως του δεύτερου μανιφέστου (1930), η σουρεαλιστική ομάδα δεν έπαψε να διευρύνεται και να αναπτύσσει, όλο και περισσότερο, τις δυνατότητές της σε σχέση τόσο με τη θεωρία όσο και με την ίδια την πρωτοποριακή υπερρεαλιστική πραχτική (την ποιητική τέχνη), όσο κι αν άρχισαν, με διάφορες αφορμές, οι διαγραφές μελών και τα σχίσματα.

Δημοσιεύουν σημαντικές συλλογές ποίησης και δοκιμίων, κριτικές, άρθρα και πολεμικές. Οργανώνουν ή παίρνουν μέρος σε εκθέσεις, κάνουν διάφορα θεατρικού χαρακτήρα δρώμενα, γυρίζουν ταινίες [από τον Ρενέ Κλερ της πρωτοποριακής ταινίας *Entr'acte* (Διάλειμμα) στον Λουίς Μπουνιουέλ των πρώτων καθαρά υπερρεαλιστικών ταινιών, που ήταν *Ο Ανδαλουσιανός σκύλος* και *Ο χρυσός Αιώνας*].

Έτσι, με τα δύο πρώτα μανιφέστα του υπερρεαλισμού (του 1924 και του 1930) και πιο αποφασιστικά με την έκδοση του περιοδικού *Révolution Surréaliste* (Υπερρεαλιστική Επανάσταση), και κυρίως με τα πραγματικά σημαντικά ποιητικά βιβλία, τις εκθέσεις και τις άλλες καλλιτεχνικές, κοινωνικές δραστηριότητές της, η αρχική ομάδα περνά βαθμιαία από την ντανταϊστικού τύπου αμφισβήτηση, την άρνηση, την πρόκληση και την ατομική ανταρσία, στην όλο και πιο ουσιαστική κατανόηση των κοινωνικών και πολιτικών προβλημάτων, στην όλο και πιο ενεργή συμμετοχή στους διεκδικητικούς και πολιτικούς αγώνες εκείνης της περιόδου.

Είναι ιδιαίτερα σημαίνον, από αυτή την άποψη, το Δεύτερο Μανιφέστο (1930): «Πώς να δεχθούμε ότι η διαλεκτική μέθοδος δεν μπορεί να έχει αποτελεσματική εφαρμογή παρά μόνο στη λύση κοινωνικών προβλημάτων; Όλη η φιλοδοξία του υπερρεαλισμού είναι να αποκτήσει δυνατότητες εφαρμογής που να μην αλληλοσυγκρούονται στο πιο άμεσο συνειδητό πεδίο. Ειλικρινά, δεν βλέπω καθόλου, όσο κι αν αυτό είναι δυσάρεστο για ορισμένους επαναστατικούς με περιορισμένο πνεύμα, γιατί να αποφύγουμε να υποστηρίξουμε, αν υπάρχει η προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπίζαμε από την ίδια γωνία με αυτούς –και εμείς– την Επανάσταση: τα προβλήματα του έρωτα, του ονείρου, της τρέλας, της θρησκείας.

Άλλωστε, δεν φοβάμαι να πω ότι πριν από τον υπερρεαλισμό δεν είχε γίνει κατορθωτό τίποτε συστηματικό προς αυτή την κατεύθυνση και ότι στο σημείο που τη βοήχαμε η διαλεκτική μέθοδος κάτω από την εγγελιανή της μορφή ήταν ανεφάρμοστη και για μας ...»¹.

Δεκαπέντε γαλλικά υπερρεαλιστικά ποιήματα

μετάφραση από τα γαλλικά: Αντρέας Παγουλάτος

ANDRÉ BRETON

ΕΠΙΣΤΡΕΦΩ

Μα επιτέλους πού είμαστε
Γυαλίζω με δυο δάχτυλα το τρίχωμα του τζαμιού
Ένας γρύπας της διαφάνειας περνά το κεφάλι
Μέσα δεν αναγνωρίζω τη συνοικία
Το βράδυ πέφτει είναι φανερό ότι πηγαίνουμε εδώ και πολλή ώρα
στην περιπέτεια

Σιγά σιγά να δούμε
Κι εγώ σας λέω ότι υπήρχε μια ταμπέλα εκεί αριστερά

Οδός τί Οδός-όπου-μπορεί-να-δοθεί-το-δικαίωμα-στην-ευωχία
Και εκατόν εβδομήντα φράγκα στο ταξίμετρο είναι τρελό
Τί περιμένετε για να συμβουλευτείτε το χάρτη σας για το Θεό σας
Μα ο ταξιτζής μοιάζει να βγαίνει από ένα όνειρο
Με το κεφάλι γυρισμένο δεξιά διαβάζει με δυνατή φωνή
Οδός-των-αγαπητών-καλών-ψυχών
Ε! λοιπόν
Δεν του κάνει ούτε κρύο ούτε ζέστη
Και μάλιστα λέει να ξεκινήσει ξανά
Έχει κίολας το χέρι στη σημαία του
Πού πηγαίναμε ξέχασα
Μπαίνουμε σ' ένα σκωληροφογωμένο καφενείο
Πρέπει να παραμερίσουμε χοντρά παραπετάσματα από γκριζα τούλια

1. Είναι απαραίτητο να επανέλθουμε, με άλλη ευκαιρία, στο τόσο σημαντικό θέμα των απαρχών του υπερρεαλισμού. Εδώ, μετά από το σύντομο αυτό σημείωμα, παρουσιάζουμε μια σειρά από μεταφράσεις ποιημάτων των βασικών εκπροσώπων του γαλλικού υπερρεαλισμού.

Σαν τις πολύχρωμες κουρτίνες της Αϊτής
 Στον πάγκο μια φτερωτή γυμνή γυναίκα
 Χύνει το αίμα μέσα σε ποτήρια έκλειψης

Οι ετικέτες στις μπουκάλες έχουν τις λέξεις Ελεύθεροι
 Ψαράδες Γκοντίν θάλεγες ρακί από το Ντάντζιγκ
 Εβίτα ντε Μαρτίνες

Και τα κουτιά των πούρων φλογοβολούν από εικόνες αψιμαχιών
 Το θαύμα στον τοίχο είναι μια βεντάλια με υπόγειους φεγγίτες
 Κυρία είμαστε μακριά από τον Χωρυσμέναιο
 Μα η όμορφη με τη φλεγόμενη βάτο καθρεφτίζεται μες στα νύχια της
 Παίχτες στο βάθος της αίθουσας γκρεμίζουν απόκρημνες
 ακτές υαλογραφημάτων

Ξαναφεύγουμε
 Ο δρόμος παλαισιώνεται από σπίτια όλα υπό κατασκευή
 Απ' όπου ξεφυτρώνει ο ύπερος κι αναπτύσσονται σε λαμπτήρα
 οξυγονοκόλλησης οι στήμονες

ΑΚΟΥΣΜΑ ΣΤΟ ΚΟΧΥΛΙ

Δεν είχα αρχίσει να σε βλέπω ήσουν ΑΥΓΗ

Τίποτε δεν είχε αποκαλυφθεί
 Όλες οι βάρκες λικνίζονταν στην ακτή
 Ξεδιαλύνοντας τις χάρες (ξέρεις) αυτών των κουτιών με κουφέτα
 Ρόδινα και άσπρα που ανάμεσά τους πλανιέται μια ασημένια σαΐτα
 Κι εγώ σ' ονόμασα Αυγή τρέμοντας

Δέκα χρόνια μετά
 Σε ξαναβρίσκω μέσα στο τροπικό λουλούδι
 Που ανοίγει τα μεσάνυχτα
 Ένας μονάχα κρύσταλλος χιονιού που ίσως ξεχείλισε απ' το κύπελλο
 των δυο σου χεριών
 Στη Μαρτινίκα το λένε το λουλούδι του χορού
 Αυτό κι εσύ μοιράζεστε το μυστήριο
 Τον πρώτο σπόρο δροσιάς που ξεπερνά από μακριά όλους τους άλλους
 τρελά ιριδίζοντας όλα περιέχοντάς τα

Βλέπω ό, τι μου κρύβεται για πάντα

Όταν κοιμάσαι μέσα στο ξέφωτο του μπράτσου σου κάτω απ' τις
πεταλούδες των μαλλιών σου
Κι όταν ξαναγεννιέσαι απ' το φοίνικα της πηγής σου
Μέσα στη μέντα της μνήμης
Απ' το αινιγματικό ύφασμα με τα νερά της ομοιότητας μέσα σ' έναν
απύθμενο καθρέφτη
Αποφεύγοντας ό, τι δε θα δούμε παρά μια φορά
Μες στη καρδιά μου οι φτερούγες όλες της ασκληπιάδας
Ναυλώνουν ό, τι μου λες

Φοράς καλοκαιρινό φόρεμα που δε γνωρίζεσαι
Σχεδόν άυλο είναι μια ξαστεριά προς όλες τις κατευθύνσεις από μαγνήτες
πέταλα μ' ένα όμορφο κόκκινο μίνιο
με γαλάζια πόδια

Sur Mer, 1946

PAUL ELYARD

Η ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ

Είναι ορθή πάνω στα βλέφαρά μου
Και τα μαλλιά της είναι μες στα δικά μου,
Έχει τη μορφή των χεριών μου,
Έχει το χρώμα των ματιών μου,
Βυθίζεται μες στον ίσκιο μου
Όπως μια πέτρα στον ουρανό.

Έχει πάντα τα μάτια ανοιχτά
Και δεν μ' αφήνει να κοιμηθώ
Τα όνειρά της κατάφωτα
Εξατμίζουν τους ήλιους,
Με κάνουν να γελώ, να κλαίω και να γελώ,
Να μιλώ χωρίς να έχω τίποτε να πω.

* * *

PABLO PICASSO

Τα όπλα του ύπνου έσκαψαν μες στη νύχτα
 Τα θαυμάσια αυλάκια που χωρίζουν τα κεφάλια μας.
 Μέσα απ' το διαμάντι, κάθε μετάλλιο είναι ψεύτικο,
 Κάτω απ' το λαμπρό ουρανό, η γη είναι αόρατη.

Το πρόσωπο της καρδιάς έχασε τα χρώματά του
 Κι ο ήλιος μας ψάχνει και το χιόνι είναι τυφλό.
 Αν τον εγκαταλείψουμε, ο ορίζοντας έχει φτερούγες
 Και τα βλέμματά μας μακριά διαλύουν τα λάθη.

* * *

Η καμπύλη των ματιών σου το γύρο κάνει της καρδιάς μου,
 Χορού κύκλος και γλυκύτητας,
 Φωτοστέφανο του καιρού, λίκνο νυχτερινό και σίγουρο,
 Κι αν δε γνωρίζω πια όλα όσα έζησα
 Τα μάτια σου είναι που δε μ' έχονε ακόμη δει.
 Φύλλα ημέρας κι αφρός δροσιάς,
 Καλάμια του ανέμου, χαμόγελα αρωματισμένα,
 Φτερούγες σκεπάζοντας τον κόσμο με φως,
 Πλοία φορτωμένα με τον ουρανό και με τη θάλασσα,
 Κυνηγοί των θορύβων και πηγές των χρωμάτων,
 Αρώματα που εκκολάφτηκαν κλωσώντας αυγές
 Πάνω στην ψάθα πάντα των αστεριών,
 Όπως η μέρα ανήκει στην αθωότητα
 Ολόκληρος ο κόσμος ανήκει στ' αγνά σου μάτια
 Κι όλο το αίμα μου κυλά μέσα στα βλέμματά τους.

Από τη συλλογή **Πρωτεύουσα του πόνου, 1928**

* * *

Σηκώνεσαι το νερό ξεδιπλώνεται
 Πλαγιάζει το νερό ανθίζει
 Είσαι το νερό που εκτρέπεται από τις αβύσσους του
 Είσαι η γη που πιάνει ρίζα
 Και πάνω της όλα βασίζονται

Κάνεις κύκλους με σιωπή στην έρημο των θορύβων
Τραγουδάς νυχτερινούς ύμνους στις χορδές τ' ουράνιου τόξου
Είσαι παντού καταργείς όλους τους δρόμους
Θυσιάζεις τον καιρό
Στην αιώνια νεότητα της ακριβοδίκαιης φλόγας
Που καλύπτει τη φύση αναπαράγοντάς την
Γυναίκα φέρνεις στον κόσμο ένα κορμί πάντα πανόμοιο
Το δικό σου
Είσαι η ομοιότητα

Από τη συλλογή **Εύκολο, 1935**

* * *

Με δυνατή φωνή
Ο ευκίνητος έρωτας σηκώθηκε
Με τόσο σπινθηροβόλες λάμπεις
Που μέσα στη σοφία του το μυαλό
Φοβήθηκε όλα να τα ομολογήσει

Με δυνατή φωνή
Όλα τα κοράκια του αίματος σκέπασαν
Τη μνήμη από άλλες γεννήσεις
Ενώ μετά ανατράπηκαν μες στο φως
Το μέλλον χτυπήθηκε από φιλιά.

Αδύνατη αδικία ένα μονάχα ον υπάρχει στον κόσμο
Ο έρωτας διαλέγει τον έρωτα χωρίς ν' αλλάξει πρόσωπο.

* * *

Στο είπα για τα σύννεφα
Στο είπα για το δέντρο της θάλασσας
Για κάθε κύμα για τα πουλιά μες στα φύλλα
Για τα χαλίκια του θόρυβου
Για τα οικεία χέρια
Για το μάτι που γίνεται πρόσωπο ή τοπίο
Κι ο ύπνος του δίνει τον ουρανό του χρώματός του
Για όλη την πιωμένη νύχτα

Για το κιγκλίδωμα των δρόμων
 Για τ' ανοιχτό παράθυρο για ένα ακάλυπτο μέτωπο
 Στο είπα για τις σκέψεις σου για τα λόγια σου
 Κάθε χάδι κάθε εμπιστοσύνη επιζούν

Από τη συλλογή Ο έρωτας η ποίηση

LOUIS ARAGON

ΑΕΡΑΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Σύννεφο

Ένα άσπρο άλογο σηκώνεται
 και είναι το πανδοχείο την αυγή όπου θα ξυπνήσει ο πρώτος τυχών
 Θα σέρνεις όλη τη ζωή σου στο μέσον του κόσμου
 Μισοπεθαμένος
 Μισοκοιμισμένος
 Μήπως δεν έχεις αρκετούς κοινούς τόπους
 Οι άνθρωποι σε κοιτάζουν χωρίς να γελούν
 Έχουν γυάλινα μάτια
 Περνάς Χάνεις τον καιρό σου Περνάς
 Μετράς ως τα εκατό και κλέβεις για να σκοτώσεις δέκα δευτερόλεπτα
 ακόμη
 Απλώνεις το μπράτσο απότομα για να πεθάνεις
 Μην φοβάσαι
 Μια μέρα ή την άλλη
 Δεν θα υπάρχει πια παρά μια μέρα κι έπειτα μια άλλη
 Κι έπειτα εντάξει
 Όχι πια ανάγκη να βλέπεις τους ανθρώπους ούτε αυτά τα ζώα
 στον καλό Θεό που χαϊδεύουν πότε πότε
 Όχι πια ανάγκη να μιλάς ολομόναχος την νύχτα για να μην ακούς το
 στεναγμό του τζακιού
 Όχι πια ανάγκη να σηκώνω τα βλέφαρά μου
 Ούτε να ρίχνω το αίμα μου σαν ένα δίσκο
 Ούτε ν' ανασαίνω παρά τον εαυτό μου
 Όμως δεν επιθυμώ να πεθάνω
 Η καμπάνα της καρδιάς μου τραγουδά χαμηλά μια πολύ παλιά ελπίδα
 Αυτή τη μουσική Ξέρω καλά Μα τα λόγια

Που λέγαν ακριβώς τα λόγια
Ηλίθιος

ΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΙΛΙΟΥ

Αυτή σταματά στην άκρη των χειμάρων Τραγουδά
Τρέχει Βγάζει μια μεγάλη κραυγή προς τον ουρανό
Το φόρεμά της είναι ανοιχτό στον παράδεισο
Είναι ολότελα γοητευτική
Κινά ένα φύλλωμα πάνω από κυματάκια
Περνά αργά τ' άσπρο χέρι της στο καθαρίο της μέτωπο
Ανάμεσα στα πόδια της φεύγουν οι νυφίτσες
Μέσα στο καπέλλο της κάθεται το γαλάζιο

*Από τη συλλογή **Αδιάκοπο κίνημα***

ROBERT DESNOS

Σ' ΟΝΕΙΡΕΥΤΗΚΑ ΤΟΣΟ

Σ' ονειρεύτηκα τόσο που χάνεις την αλήθεια σου.
Είναι ακόμη καιρός να φτάσω το ζωντανό αυτό κορμί και να φιλήσω
στο στόμα αυτό τη γέννηση της φωνής που αγαπώ;
Σ' ονειρεύτηκα τόσο που τα χέρια μου συνηθισμένα σφίγγοντας
τον ισκίο σου να σμίγουν πάνω στο στήθος μου δε λύγιζαν
γύρω από το κορμί σου, ίσως.
Και, μπρος στην αληθινή παρουσία αυτού που με στοιχειώνει και με
κυβερνά εδώ και μέρες και χρόνια θα γινόμουν ένας ισκίος
αναμφίβολα,
Ω αισθηματικές ζυγαριές.
Σ' ονειρεύτηκα τόσο που δεν είναι πια καιρός αναμφίβολα να ξυπνήσω.
Κοιμάμαι ορθός, με το κορμί εκτεθειμένο σε όλες τις παρουσίες της
ζωής και του έρωτα και σ' εσένα, τη μόνη που μετρά σήμερα για μένα,
θα μπορούσα λιγότερο ν' αγγίξω το μέτωπό σου και τα χείλη σου από
τα πρώτα χείλη και το πρώτο τυχόν μέτωπο.
Σ' ονειρεύτηκα τόσο, περπάτησα, μίλησα, κοιμήθηκα τόσο με το φάντασμά
σου που δεν μου μένει πια ίσως, κι ωστόσο, παρά να είμαι φάντασμα

ανάμεσα στα φαντάσματα και πιο ίσκιος εκατό φορές παρά ο ίσκιος που περπατά και θα περπατά χαρούμενα στον ηλιακό δίσκο της ζωής σου.

ΤΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Μέσα στη νύχτα υπάρχουν φυσικά τα επτά θαύματα του κόσμου και το μεγαλείο και το τραγικό κι η γοητεία.

Τα δάση συγκρούονται εκεί αμυδρά με πλάσματα μυθικά και κρυμμένα στα ρουμάνια.

Υπάρχεις εσύ.

Μέσα στην νύχτα υπάρχει το βήμα του περιπατητή κι αυτό του δολοφόνου κι αυτό του χωροφύλακα και το φως του φανοστάτη κι αυτό του φαναριού του ρακοσυλλέκτη.

Υπάρχεις εσύ.

Μέσα στη νύχτα περνούν τα τρένα και τα πλοία κι ο αντικατοπτρισμός των τόπων όπου ξημερώνει.

Οι τελευταίες ανάσες του λυκόφωτος και τα πρώτα ρίγη της αυγής.

Υπάρχεις εσύ.

Ένας σκοπός, μια φωνή.

Μια πόρτα βροντάει, μια φωνή.

Μια πόρτα βροντάει, ένα ρολόι.

Κι όχι μονάχα τα όντα και τα πράγματα κι υλικοί ψίθυροι.

Αλλά ακόμη εγώ που καταδιώκω τον εαυτό μου ή που τον ξεπερνώ αδιάκοπα.

Υπάρχεις εσύ η θυσιασμένη, εσύ που περιμένω.

Κάποτε παράξενες μορφές γεννιώνται τη στιγμή του ύπνου κι εξαφανίζονται.

Όταν κλείνω τα μάτια, φωσφορίζουσες ανθοφορίες εμφανίζονται και μαραίνονται και ξαναγεννιώνται σαν σαρκώδη πυροτεχνήματα.

Άγνωστοι τόποι που διασχίζω συντροφιά με πλάσματα.

Υπάρχεις εσύ αναμφίβολα, η ωραία και διακριτική κατάσκοπος.

Και η ψηλαφητή ψυχή της διάρκειας.

Και τ' αρώματα τ' ουρανού και τ' αστέρια και το τραγούδι του κόκορα του εδώ και 2000 χρόνια κι η κραυγή του παγονιού μες στους κήπους σε φλόγες και φιλιά.

Χέρια που σφίγγονται απαίσια μέσα σ' ένα αχνό φως και άξονες τροχών.

Υπάρχεις εσύ αναμφίβολα που δε γνωρίζω, που αντίθετα γνωρίζω.

Αλλά που ζωντανή μέσα στα όνειρα μου, επιμένεις να αφήνεις εκεί να σε μαντεύουν χωρίς να εμφανίζεσαι.

Εσύ που μένεις ασύλληπτη μες στην πραγματικότητα και μέσα στ' όνειρο.

Εσύ που μου ανήκεις απ' τη θέλησή μου να σε κατέχω σα σ' αυταπάτη, αλλά
δεν πλησιάζεις το πρόσωπό σου στο δικό μου παρά τα μάτια
τα κλειστά μου τόσο στ' όνειρο όσο και στην πραγματικότητα.
Εσύ που πέρα από μια εύκολη ρητορική, όπου το κύμα πεθαίνει στις
παράλιες, όπου η κουρούνα πετά μέσα σ' ερειπωμένα εργοστάσια,
όπου το ξύλο σαπίζει σπάζοντας κάτω απ' το λιοπύρι,
Εσύ που είσαι η βάση για τα όνειρα μου και που ταράζεις το πνεύμα μου
γέματο από μεταμορφώσεις και που μ' αφήνεις το γάντι σου, όταν φιλώ
το χέρι σου.
Μέσα στην νύχτα, υπάρχουν τ' αστέρια κι η σκοτεινή κίνηση της θάλασσας,
ποτάμια, δάση, πόλεις, χορτάρια, πνεύμονες σ' εκατομμύρια
κι εκατομμύρια όντα.
Μέσα στην νύχτα υπάρχουν τα θαύματα του κόσμου.
Μέσα στην νύχτα, δεν υπάρχουν φύλακες άγγελοι, αλλά υπάρχει ο ύπνος.
Μέσα στην νύχτα υπάρχουν εσύ.
Και μέσα στη μέρα ακόμη εσύ.

ΓΙΑ ΧΑΡΗ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Να γλιστρήσεις μέσα στον ίσκιο σου για χάρη της νύχτας.
Ν' ακολουθήσεις τα βήματά σου, τον ίσκιο σου στο παράθυρο,
Ο ίσκιος αυτός στο παράθυρο είσαι εσύ, δεν είναι άλλη είσαι εσύ.
Μην ανοίξεις το παράθυρο αυτό που πίσω απ' τις κουρτίνες του κινείσαι
Κλείσε τα μάτια.
Θάθελα να στα κλείσω με τα χείλη μου.
Μα το παράθυρο ανοίγει κι ο άνεμος, ο άνεμος που ταλαντεύει παράξενα
τη φλόγα και τη σημαία περιβάλλει τη φυγή μου με το παλτό σου.
Το παράθυρο ανοίγει: Δεν είσαι εσύ.
Σε γνώριζα καλά.

Στη μυστηριώδη, 1926

* * *

BENJAMIN PERET

Να τρέχεις στον καθρέφτη μου σαν ένας τυφλός
 και να τραγουδάς μες στ' αυτί των θεών
 να οι επιθυμίες μου σήμερα
 Μα ο άνεμος θάχει κυνηγήσει τα όντα από το φυσικό τους στοιχείο
 πριν περάσω στη λεωφόρο τη σπαρμένη με ετοιμοθάνατους
 που μια αλμυρή ανάσα θα έκανε να ξαναγεννηθούν
 και μια κραυγή παγονιού θα έκανε να πεθάνουν
 Αν περνούσα θα παράμεναν αιώνια ετοιμοθάνατοι
 γι' αυτό πρέπει να παρελάσω μπροστά τους
 μαζί με τη σκιά μου

Αλλιώς το καλύτερο από μένα
 Δεν θάναι πια παρά ο ασύλληπτος αναστεναγμός
 ενός ζώου που ονειρεύτηκε μες στη νιότη μου

Από τη συλλογή **Αθάνατη αρρώστια**

* * *

ΟΙ ΝΕΕΣ ΚΟΠΕΛΕΣ ΠΟΥ ΒΑΣΑΝΙΖΟΝΤΑΙ

Κοντά σ' ένα σπίτι από ήλιο κι άσπρα μαλλιά
 Ένα δάσος αποκαλύπτεται απ' τις ικανότητες για τρυφερότητα
 κι ένα σκεπτικό πνεύμα

Πού είναι ο ταξιδιώτης ρωτάει αυτή

Ο ταξιδιώτης δάσος αναρωτιέται από τί αύριο θα είναι καμωμένο
 Είναι άρρωστος και γυμνός
 Ζητά παστίλιες και του φέρνουν αγριοβότανα
 Είναι διάσημος σαν τη μηχανική
 Ζητά τον σκύλο του
 Και είναι ένας δολοφόνος που έρχεται να εκδικηθεί μια προσβολή

Το χέρι του ενός είναι πάνω στον ώμο του άλλου

Είναι εδώ που μεσολαβεί το άγχος μια πολύ όμορφη γυναίκα
με παλτό από βιζόν

Είναι γυμνή κάτω από το παλτό της
Είναι όμορφη κάτω από το παλτό της
Είναι φιλήδονη κάτω από το παλτό της
Ναι ναι ναι και ναι
Είναι ό,τι θα θέλετε
είναι η ηδονή όλη η ηδονή η μοναδική ηδονή
αυτή που τα παιδιά περιμένουν στην άκρη του δάσους
αυτή που το δάσος περιμένει κοντά στο σπίτι

Το Μεγάλο Παιχνίδι

